

LINDSEY
DAVISOVÁ

SVÁTEK HOJNOSTI

VLÁDY NAD ŘÍMEM SE UJÍMÁ BOHYNĚ CERERA...

SVÁTEK HOJNOSTI

L I N D S E Y
DAVISOVÁ
SVÁTEK HOJNOSTI

Přeložila Petra Andělová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2016

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2013 Lindsey Davis

All rights reserved.

Z anglického originálu *The Ides of April*

(First published by Hodder & Stoughton, Great Britain, 2013)

přeložila © 2016 Petra Andělová

Redakce textu: Iva Klinderová

Jazyková korektura: Ludmila Böhmová

Elektronické formáty Dagmar Wankowska

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-471-3 (pdf)

SVÁTEK HOJNOSTI

HLAVNÍ POSTAVY

Sousedí a rodina

Flavia Albia	připravená na vše, neočekávající nic dobrého
Marcus Didius Falco a Helena Justina	matka a otec, klasičtí rodiče
Julia a Favonia	mladší sestry, normální holky
Postumus	mladší bratr, hodně divný kluk
Fretka	koleduje si o problémy
Junillus	hluchý, ale rozhodně ne hloupý
Lentullus	zesnulý, dobrák, co zemřel mladý
Rodan	špatný gladiátor, co nechce zemřít
Prisca	majitelka lázni
Serena	její útlá a silná masérka
Chloe a Zoe	mohutné a silné gladiátorské holky
Mythembalové	místní krytí pro Albii
Robigo	městský lišák
Titus Morellus	vyšetřovatel a velitel vigilů, nepoužitelný, leč užitečný
Cassius Scaurus	jeho nadřízený, nevýznamný tribun
Felix	Falconův řidič, provokatér
Kopalka	jeho mula a dřič
Pidla, Didla a Vidla	tři slepice zapletené do porušení zákona

Mrtví a ti, co je oplakávají

Lucius Bassus	zemřel tříletý, tragédie
Salvidia	zesnulá, klientka, co nikdy nezaplátila
Metellus Nepos	pomýlený sýrař, co zaplatil
Celendina	postarší oběť, co příliš mluvila
Kylo	její syn, co si nic nepamatuje
Lupus	zesnulý, věk 15 let, další tragédie
Lupovi otec a bratři	nic divného neviděli
Julius Viator	věk 23 let, znuděný a zesnulý

Cassiana Clara	jeho zoufalá vdova, která něco skrývá
Laia Gratiana	stoupenkyně Cereřina kultu, žena s minulostí
Venusia	její služebná, co mlčí
Marcia Balbilla	sokyně a sestra v kultu, plná překvapení
Inó	její služebná, zesnulá, oplakávaná
ředitel pohřební služby	na tom všem vydělal

Další zainteresovaní

bohyně Ceres	strážkyně hojnosti (problémů)
Andronicus	archivář, nebezpečně atraktivní případ
Tiberius	agent v přestrojení, který má hodně co vysvětlovat
Manlius Faustus	plebejský edil, neznámá veličina

ŘÍM:

Aventinský pahorek:
březen-duben 89 n. l.

1

Luciu Bassovi byly tři roky, když ho matka spustila z očí a vyběhl z domu si hrát. Bydleli na Clivus Publicius, strmé ulici na Aventinu, kde klučinu srazila nákladní kára. Vůz, který se vymkl kontrole vozky, když se začal řídit ze svahu, patřil firmě Metellus a Nepos, která měla zakázku na pahorku. O Nepovi nikdo nemluvil, nejdřív jsem si myslela, že schválně, kvůli daním.

Šlo o podnikání, stejně nekalé jako většina v císařském Římě. Jednalo se o rekonstrukce pro majitele nálevení, kteří se potřebovali vyhoupnout z pětky bez větráku k předstírání nezávadného prostředí. Metellovi lidé se postarali o zásadní a hlavně viditelnou renovaci, slibovali rekonstrukci nejvýš do osmi týdnů. V realu každý projekt trval dva roky a šlo jen o rekonstrukci naoko. Vyndali a zase zandalí mramorové pulty, usadili nové prahy, zavěsili (křivě) vývěsní štít a naučtovali si i cenu pozemku pod ním. Mezitím jejich klienti nemohli v obvyklém sajrajtu podnikat, přišli o zákazníky a zkrachovali. Udivovalo mě, že další majitelé nálevení si tu firmu najímali, i když viděli, co se stalo jejich kolegům, ale dělo se to dál a dál. Během let se Metellus a Nepos elegantně postarali o krach řady šizuňků, co jim prostoduše důvěřovali. Jenomže zabítí dítěte v úzce semknuté aventinské komunitě, kde máme *svoje* normy, je podnikatelská sebevražda.

Lucius zemřel na utrpěná zranění na místě. Neměl nejmenší naději. Vydechl naposledy na chodníku. A nevyhnutelně v onen okamžik vyšla z domu jeho matka. Což jen rozdmýchalo všeobecné rozhořčení.

Rozhrkaná kára byla příliš naložená. Oba tažní volové už měli nejlepší léta dávno za sebou. A kočí byl namol opilý, o tom nemohlo být sporu. Z principu svůj stav popíral, ale princip tkvěl v tom, že Salvidia, vdova horší než kyselina, která zdědila firmu po manželovi, jehož dohnala do

hrobu, by mu nezaplátila ani ň, kdyby se přiznal. Byl tu hrozen svědků, velká skupina lidí, co se seběhli na Clivus Publicius, jenomže ti se rychle rozprchli, jakmile se objevil magistrátní podržstylus s tabulkou a začal si zapisovat jména.

Jakmile proběhl pohřeb s dojemně malou rakví, spravedlivě pobouření sousedé začali navrhovat, že postižené rodině náleží za její bolestivou ztrátu odškodnění. Všichni se shodovali na tom, že je nutné najmout informátora, který by se postaral o právní stránku věci. Pokud náleží odškodnění člověku, jemuž spadl na hlavu květináč, tak jaké odškodnění náleží podle občanského práva rodině, která přišla o dítě? Kdosi (podle neověřeného šeptandy onen podržstylus, o němž už byla řeč) napsal na zeď výzvu, aby se přihlásili s výpovědí všichni dotčení občané, kteří byli svědky nehody. Nápís se musel objevit ještě před začátkem dubna, protože jsem si ho všimla právě prvního, o kalendách. Vypadal úředně. I když nenabízela odměnu přímo, jistá možnost úhrady nákladů z něj číselala. Jakožto profesionál jsem si jej se zájmem přečetla. Vypadal profesionálně.

Takže mě začal zajímat. Jakýkoli informátor poděkuje Štěstěně za žalem zlomenou matku, která se hodlá domáhat odškodnění. Navíc se jednalo o veřejností sledovaný a podporovaný případ, jehož se slušný člověk mohl ujmout s čistým svědomím; prověřit fakta, shromáždit je a sdělit žalované straně: „Jsem jeden z nejlepších informátorů, tohle je pro mě rutina; batole je mrtvé a porota by si utírala oči a nosy do tóg, ale nikdo nechce jít k soudu, že?“ Viník si odkašle a informátor shrábne provizi.

Jenomže to mně se stát nemůže. Štěstěna se ke mně vždycky otáčela zády a potíž tkvěla i v tom, že pokud je informátor žena, získá pouze ty případy, nad nimiž její mužští kolegové ohruují nos a odmítají je. Přišla moje šťastná chvíle. Salvidia si najala mne. Majitelka firmy Metellus a Nepos ode mě chtěla pomoci s popřením matčina nároku. Jak typické.

Z toho, co dosud zaznělo o oné stavitelské firmě, jste si nejspíš již udělali představu o tom, že moje práce byla na bázi „žádný úspěch, žádný honorář“. Vlastně jsem začala mít pocit, že se jedná spíše o pravidlo „i když vyhraješ, ti parchanti stejně nic nezaplátí“, což se naneštěstí v mém oboru stávalo až příliš často. Po týdnu práce jsem se chystala dát

tomu úkolu vale, ale přece jenom jsem s ním strávila pár dlouhých hodin a investovala do něj celkem dost práce, abych ho nechala plavat, navíc jsem nikdy neuměla prohrávat. Nápís vyzývající svědky, aby se přihlásili, naznačoval, že je tu ještě někdo, kdo to cítí stejně.

V nápise na zdi se objevila i adresa, kde se měli hlásit svědci s výpověďmi, a protože moje vyšetřování uvízlo na mrtvém bodě, rozhodla jsem se na tu adresu zajít a poptat se. Hodlala jsem se hájit tím, že zastupuji jednu ze stran sporu, tudíž mám právo na otázky. Jakožto žena jsem sice nominálně žádná práva neměla, ale proč by mi to tentokrát mělo vadit? Tak jako tak jsem doufala, že se mi podaří uzavřít výměnný obchod. Ať už se dozvím cokoli, pomůže mi to případ uzavřít.

Adresa zněla Cereřin chrám. Nacházel se blízko mého domova a kanceláře, i když v mnohem honosnější ulici, než byla má slepá ulička. Vlastně kterákoli ulice vypadala honosněji než ta moje. Fontánový dvůr očitě stavitele chrámů ničím nezaujal.

Sjednávání schůzek v chrámech je v Římě naprosto běžné. Pro cizince se jedná o neutrální půdu. Ale například pro ženaté muže jsou chrámové schody tím nejpříhodnějším místem, kde sehnat prostitutku. Čím honosnější chrám, tím větší všiváci se tam scházejí. Jenomže chrámy nejsou obvykle místem skandálů, a tak je veřejnost májí bez většího zájmu. Navrhnout schůzku v chrámu bylo, jak jsem předpokládala, pouze ze zvyku. Aniž bych se tím příliš zaobírala, vydala jsem se na místo.

Ovšem jakmile jsem se dotázala na kontakt uvedený v nápise, dozvěděla jsem se, že se jedná o velké zvíře s purpurovým lemem na tóze, navíc s dlouholetým rodokmenem veřejně činných předků. Cereřin chrám sloužil jako velitelství a archiv zároveň.

Rozmyslela jsem si to. Vrátila jsem se domů a změnila vizáž. Čekala mě návštěva v kanceláři osoby z velmi vlivné rodiny, navíc bohaté a mocné rodiny. Samozřejmě jsem nepředpokládala, že by Manlius Faustus osobně psal křídou po zdech v ulici Clivus Publicius, ale určitě se tak stalo jeho jménem. Ten, kdo to psal, si musel být jistý, že Faustus je ochoten ten případ zaštitit. Z moci svěřeného úřadu představoval tenhle zástupce říše obecné ohrožení, které nutí trhovce zběsile kontrolovat váhy. Otec mě učil se takovým lidem vyhýbat, ale po pravdě řečeno jsem

těmhle namyšleným snobům nestála za pohled. I já mám své konexe, ale žádná z nich nesáhá tak vysoko.

Nicméně vždycky se vyplatí projevit nepříteli úctu. Převlékla jsem se do dlouhé tuniky nevýrazné barvy, ani bílé, ani rezné, ale čisté, vyžehlené a bez děr. Výšivka u krku ukazovala na jisté bohatství, což u ženy ukazuje na vlivné muže, kteří stojí za ní, z čehož plyne, že ji nelze příliš rychle a hrubě odbýt.

Vybrala jsem si náušnice z ryzího zlata ve tvaru růžových květů a k tomu jsem si navlékla několik náramků, abych si dodala sebevědomí. Vlasy jsem si vyčesala a sepla. A potom zbývalo už jen nanést pár kapek diskrétního parfému. Ještě široká stola a upjatá a úctyhodná vdova byla na světě. Skutečně jsem vdova, takže to poslední byla pravda.

Matka mě naučila, jak předstírat pokornou matronu. Bylo to směšné a pokrytecké, ale časem se z toho stala moje druhá přirozenost, takže jsem to zvládala, aniž by mi cukaly koutky.

S pocitem, že jsem stejně dobrá jako oni a dokážu si s těmi parchanty poradit, jsem vykročila vstříc prvnímu setkání s plebejským edilem.

Chrám bohyně Cerery mi připadá tak známý, že ho obvykle ani nevnímám. Stojí na severním svahu Aventinu, napůl cesty do kopce nad startovní branou Círku Maximu. Mohutná stavba z dávné minulosti působila starobyle, spíš řecky než římsky. Masivní šedé sloupy měly vysoké patky a zvláštní hlavice, které, pokud jste si je dobře prohlédli, nebyly ani jónské, ani dórské. Podle mě je nejvýstižněji charakterizoval výraz „přechodné“. Nicméně nepředpokládám, že by to většinu návštěvníků nějak vzrušovalo. S největší pravděpodobností totiž nikdy nezvedli pohled tak vysoko, aby si toho všimli. Jenomže já jsem prožila dětství tisíce mil od Říma, v provinčním městě, které za povstání lehlo popelem, a proto mě architektura nikdy nepřestala zajímat. Pokud se vynaloží úsilí na stavbu něčeho mimořádného, zdvořile tomu věnuji pozornost.

Pravda je, že poté co mě moje adoptivní rodina přivezla do Říma, jsem si rychle musela zvyknout na nové prostředí a naučit se o něm co nejvíc. V důsledku to znamená, že mnohdy toho vím o mýtech a památných stavbách víc než většina místních. Tehdy mi bylo asi patnáct a dychtila jsem poznat svět. Dostalo se mi vzdělání. Zatímco jsem se učila číst a psát, hltala jsem fakta. Někdy je to užitečné i pro mou práci. Mnohem častěji mě to však jen přiměje k údivu nad podivnou historií a chováním Římanů, kteří jsou přesvědčeni, že jsou pány civilizovaného světa.

Alespoň mají nějakou historii. Znají svůj původ, což je víc, než o sobě mohu říct já.

Chrám byl domovem jedné trojice: tří božstev dohromady, tyčících se ve vši svatosti v dýmu kadidla a vloček sazí. Kromě Cerery, Matky země, sošné ženy se snopy obilí, která je jednou z dvanácti nejvyšších olympských božstev, se v chrámu uctívali Liber a Libera, dvě nižší božstva,

o kterých, a to se vsadím, jste nikdy neslyšeli, Cereřiny děti. Kult trojice vycházel z uctívání plodnosti – a teď můžete úpět.

Je zbytečné říkat, že o chrám pečovala organizovaná skupina nábožensky založených dam. Žádná větší svatyně se bez nich neobejde. Veleduležitě dámy se sdružují ve všetečná sesterstva, což je také jediný způsob, jak se úctyhodné matrony mohou alespoň jednou za týden dostat z domu. Moje babička to milovala – hejno dam z nejvyšší společnosti se skloněnými hlavami nejprve velebí božstvo, potom probere všechny drby z okolí a nakonec popije víno, aniž by se manželé těchto dam opovážili jen pípnout na protest. Moje senátorská babička byla úžasná žena, jíž se dokázala vyrovnat jen ta druhá, žena z lidu, jejíž domácí vláda se stala legendou po celém Aventinu. Pokud jsem se o ní zmínila u stánku, kde obvykle nakupovala zeleninu do polévky, zelinář měl ještě pořád cukání vzít do zaječích.

Chrámová sesterstva by se mohla stát pádným argumentem, proč nenechat ženy vládnout. I když je Ceres bohyně hojnosti, která straní zejména obyčejným lidem, zjistila jsem, že k jejím uctíváčkám patří i nenápadná křepelka, zkažená a rozmazlená od narození, která si o sobě myslí, že je něco o hodně víc než ostatní. Zapomeňte na liberálnost. Obecní otroci, kteří zametali schody před chrámem a plnili funkci ochranky, mě nasměrovali k ní, protože jsem žena. Rozhodně jsem jim za to vděčná nebyla. Nejspíš poznali, že jsem ve skutečnosti úplně jiná, a doufali, že se pobaví.

Sestry se z nás po tom setkání nestaly.

Pánovitá vládkyně svatyně se jmenovala Laia Gratiana. Dozvěděla jsem se to od otroka, protože ona sama by se mi nikdy nepředstavila, abych nepošpinila její jméno tím, že je vyslovím. Byla plavovlasá, já jsem tmavá, a to lze považovat za počáteční, ale zdaleka ne největší rozdíl mezi námi. Usoudila jsem, že je starší než já, ale ve skutečnosti být nemusela. Chovala se jako dominantní matka rodu, vládoucí pěti generacím vyjukané rodiny, která se třese strachy, že by mohla změnit poslední vůli, kdyby někdo z nich nahlas kýchl. Šaty z drahé látky, elegantně a bohatě našasené, měly temně rudou barvu s mírně šedavým nádechem, takže v nich připomínala nažranou veš. Onoho drzého barvíře by muselo nesmírně potě-

šit, že mu ta idiotka skočila na lep. Jakmile se vztyčila, aby na mě shlížela náležitě shora, instinktivně se mi zježily vlasy. Všimla jsem si, že jí se stalo totéž – i když k tomu z mého úhlu pohledu neměla tak vážný důvod.

„Co tu chceš?“

„Hledám Manlia Fausta.“

„Nepřijme tě.“

„Raději bych se ho optala sama. Jsem zde v zájmu veřejné výzvy, kterou vyhlásil.“

Trvala jsem si na svém, a to ji rozhodilo. Jen nerada utrousila, že edilové úřadují ve stejné ulici opodál. Hádám, že mi to řekla jen proto, že by mi to kdokoli jiný na ulici pověděl taky.

Rozloučily jsme se v ne zrovna přátelském duchu. Kdybych bývala věděla, že spolu ještě budeme mít hodně co do činění, byla bych mnohem rozčarovnější.

Mé dvě mladší sestřičky žily v přesvědčení, že pokud se člověk oblékne s takovou péčí, určitě potká svou životní lásku. Ten den zjevně ne. Má první schůzka rozhodně nebyla růžová, a když jsem se usnesla, že nijaká budova musí být sídlem edilů, objevila se na ulici mužská příšera a vrazila do mě. Zafuněl rozhořčením. Jednoznačně to byla jeho chyba. Snažil se vypadat nenápadně jako nikdo, o což se vůbec snažit nemusel. Hromotluk v konopné tunice a se strništěm na bradě. V žádném případě můj typ. Omlouvám se, sestřičky, byly to marné naděje!

„Ach, nemusíte se omlouvat! Je tady edilský úřad?“

Odmítl odpovědět, jen sklonil hlavu a pokračoval dál. Mnula jsem si naraženou paži a udělala za jeho zády výmluvné legionářské gesto, i když jsem nejspíš jen plýtvala energií.

Jakmile jsem vcupitala do budovy, vyměnila jsem škleb za udivený, okouzlený výraz, abych udělala dojem na její osazenstvo. Nicméně nikdo v dohledu nebyl.

Z potemnělé vstupní haly se vstupovalo do menších kanceláří, následovalo skromné patio s miniaturní fontánou ve tvaru mušle. Tryskal z ní čunek vody, který zurčel v patetických škytnutích, aby poté odplynul zelenkavým slizem do sběrné nádoby, nad níž se vděčně houfovali komáři.

Na chvíli jsem se zastavila, abych si poslechla zvuky z okolí. Nekllepala jsem, ani jsem si neodkašlala. Můj otec byl také soukromý informátor a podle měřítek naší branže (například jeho) patřil k nejlepším v Římě. Naučil mě využívat překvapení, rozrazit dveře a dobře se rozhlédnout kolem sebe.

Vždycky jsem snila o tom, že najdu zapomenutý deník popisující srdce drásající milostný příběh – ne že bych kdy nějaký prožila. Všichni byli až příliš opatrní. Pokud se někdo za vlády našeho posledního císaře dopustil cizoložství – což bylo běžné, protože lidi se obskakovali jako králíci, jelikož byl despota a všichni to potřebovali, aby našli důvod žít –, nikdo se o tom nešířil. Domicián považoval za svou svatou povinnost takové hříšné chování trestat. A jeho agenti neustále hledali důkazy.

Postihy se tak museli zabývat edilové. Povzbuzení přístupem našeho striktního císaře bez smyslu pro humor pouliční slídlilové zbystřili. Zaměřili se na exekutory, šizené váhy a záборы chodníků, ale jejich nejvýnosnějším oborem byla prostituce. V jejich hnízdě jsem viděla pancéřované, hojností kypící truhlice, do kterých by se vešla řada padlých dívek s plochými vnadami. Padlé dívky představovaly dobrý cíl. Tradičně, pokud děvče servírovalo zákazníkovi víno, mohl si objednat i servis na pokoj. Znamenalo to riskovat pohlavní chorobu nebo platit tučné všimné náhodné kontrole, která pátrala po neregistrovaných prostitutkách – a vždycky je našla.

Předpokládala jsem, že úplatky putovaly nejspíš rovnou do váčků edilů. A Manlia Fausta také? Jaký podíl z jeho příjmu tvoří „pozornosti“?

Budova čpěla zatuchlinou. Místo plné nepoužívaných svítek a vybledlých map. Staričké dřevěné lavice nabízely nepohodlný výhled do místností, kde zástupci veřejnosti, sehnání na přelíčení, mohli přimět k pocitu provinění kohokoli, kdo očekával, že se z obvinění snadno vyzuje. Zarazila mě jedna věc: klec s pouty na nohy, i když se v ní nenacházel žádný vězeň.

Za mnou se kdosi vynořil.

„Vidím, že obdivuješ naše vybavení!“ Otočila jsem se jako na obrtlíku. Ten přelud byl upravený a okouzlující. Zdál se potěšený mou přítom-

ností. Předstíral, že jsem přišla na komentovanou prohlídku budovy. „Jeho eminence už dnes vězně propustila, takže ti žádné předvést nemohu, omlouvám se, paní.“

Někdy zkrátka vyjde slunce a nasvítí náš svět. Okamžitě jsme si porozuměli. Přeskočila jiskra.

Zadívala jsem se na něj, příjemné. Byl zhruba mého věku, nazrzlý, s tmavě zázvorovými očima, vlasy, obočím, vousy a dokonce i chloupky na hřbetech rukou a pažích. Dokonale ladily. Původ? – těžko říct, i když jeho přízvuk vypovídal o vzdělání. Pokud pracoval ve veřejném úřadě, téměř zcela jistě se jednalo o propuštěnce, nejspíš první generace. Neopovrhují bývalými otroky. Sama bych mohla být jednou z nich, ale to se nikdy nedozvím.

„Ta kaše vypadá čerstvě,“ šťouchla jsem do mísy špičkou. Nehty na noze měly za sebou pedikúru a sandál byl úplně nový. Často nosím boty, které by spíš vyhovovaly zchromlé staré dámě, provázané řemínky od nártu po kotník, alespoň se mi v nich líp šlape, ale na tuto návštěvu jsem si vzala víc ženskou obuv. Podrážky by zanechaly hlubší vzorek, kdybych se po někom důrazně prošla, ale svršek tvořily jen dva zlaté tenké pásky sbíhající se kolem palce. Pokud by byl fetišista upnutý na botky, nejspíš by dostal infarkt. „Těší mě, že nemusím ukrást klíče a někoho za tvými zády propustit.“

„Říkáš to, jak kdybys to chtěla udělat!“ zamumlal obdivně.

„Taková jsem já.“

Špičky jeho uší se maličko naklonily dopředu, což bych chápala jako výraz silné osobnosti, výjimečné inteligence a charakteru. Útlá postava svědčila o tom, že tak jako já ví, co je boj o život. Nejvíc se mi na něm ale líbilo, že vypadal, jako by z něj zářilo slunce. Když mě našel v předpokoji, jako by se rozsvítil. Potěšilo mě to.

„Andronicus,“ představil se. „Pracuji zde jako archivář.“

„Stovky záznamů o pokutách udělených trhovcům?“

„Ukousal bych se nudou!“ prohlásil Andronicus. Tvářila jsem se naprosto neutrálně. Pečlivě vedené záznamy o veřejných šetřeních by představovaly zlatý důl. Byrokracie, to bylo vždycky moje. „Plebejští edilové dostávají výnosy ze Senátu, které se musejí uchovávat v Cereřině

chrámu. Všechny tyhle dokumenty mám na starosti.“ Přifukoval svou důležitost, ale to jsem mu neměla za zlé. „Zodpovědně se o ně starám, i když si žádný z nich nikdy nikdo nevyžádal k nahlédnutí.“

„Ale v případě, že bys některý svitek špatně zařadil nebo ho okousala myš, určitě by to byla vítaná příležitost, aby nadutec s červeným pruhem mohl začít vyvádět.“

„Vyznáš se!“ Andronikův úsměv byl okouzující a plný smutku. Moc dobře to věděl. „Život má i své slunné stránky. Někdy se edilové sejdou k jednání, a to všichni čtyři – máme dva plebejské a dva patricijské, což určitě víš. A aby se neupatrali od inkoustu, tak se mi dostane výsady pořádit zápis. Vsadím se, že si umíš představit, že je to soupis věcí, které nikdo z těch zvykanců nikdy neudělá.“

Poznala jsem, že se mnou koketuje nebo přinejmenším se o to snažil. I když jsem si to užívala, nepřestávala jsem mít na paměti, že všichni muži jsou proradní všiváci. „Vždycky flirtuješ s návštěvníky?“ zeptala jsem se.

„Jen s těmi přitažlivými.“ Na sobě měl důstojný oděv: čistou tuniku, dokonce bez skvrn od inkoustu, ale přesto působil dojmem, že se mu hlavou honí špinavé myšlenky. Líbil se mi natolik, že bych je s ním ráda sdílela, ale nedala jsem to na sobě znát.

„Nečekej, že na mě řečičky zaberou, Androniku. Na to jsem strávila až příliš mnoho času vysvětlováním hloupoučkým ženuškám, že ryze mužská proradnost je hlavní důvod, proč se jejich manžel vypařil. A i když všichni manželé mých klientek byli údajně naprostá zlatíčka a nikdo z nich by nedokázal ublížit ani mouše, mé pátrání obvykle skončilo nečekaným odhalením, že utekli s barovou holkou. Takovou s řetízky na kotníku. A tou dobou už v pátém měsíci těhotenství.“

„Ouha,“ zaúpěl archivář. „Tak ty patříš k císařskému tažení za dodržování morálky? To vláčíš ty uprchlíky k soudu?“

„Ne, jen pátrám po manželích opuštěných žen, které si nemohou soudní proces dovolit. Mé klientky si to s těmi šmejdy musejí vyjasnit velkou a těžkou železnou pánvičkou.“

„Mám dojem, že jim je při tom ráda podržíš, že?“

Andronicus se zářivě usmál. Proč bych mu kazila radost? Taky jsem se

usmála. „To patří mezi nadstandardní služby... zmínil ses o nadřizéném,“ začala jsem zeširoka, abychom se vrátili zpátky k důvodu mé návštěvy. „Myslím, že právě s ním potřebuju mluvit. Jedná se o ctihodného Manlia Fausta. Uvedeš mě, nebo se mě pokusíš odbýt obvyklým: ‚Promiň, ale zrovna ses s ním minula?‘“

Nasadil zarmoucený výraz. „Faustus tady opravdu není. Těžko se mi to říká, ale odešel těsně předtím, než jsi přišla.“

„Snad to nebyl ten hulvát, co mě málem porazil na schodech?“

Měla jsem pocit, že se archivárovi zatřpytily oči, ale odpověděl mi neutrálně. „Ne, to byl náš posel.“ Odmlčel se a teprve potom dodal: „Tiberius. Mluvila s ním?“

„Ne. Proč bych měla? Je to chrapoun. A jaký je Faustus?“

„V tomhle ohledu nemohu sloužit. Je si až příliš dobře vědomý, že mu vděčím za tohle místo.“

„Nevycházíte spolu?“

„Řeknu to jinak. Pokud ti náš posel připadal jako grobián, tak by se ti Faustus určitě nezamlouval.“

Andronicus si chtěl povídat dál. Zeptal se, co mě přivádí, a tak jsem mu vysvětlila, že neštěstí na Clivus Publicius a že jsem přišla kvůli výzvě, aby se dostavili svědci, na níž je Faustovo jméno.

„To se mu podobá,“ povzdechl si Andronicus. „Je to šťoura.“

„Předpokládám, že právě to je jeho práce... Už se nějakí svědci dostavili?“

„Jenom ty.“

Můj úsměv v sobě nesl nádech spiklenectví, které se mezi námi tak hezky zrodilo. „Nechodila bych sem, kdybych... Hodláš se o mně zmínit Faustovi?“

„Proč bych měl? Nic jsi mi neřekla.“ Tentokrát se spiklenecky usmál Andronicus. Bylo příjemné s ním jednat. A tlachání vyšlo levněji než obvyklé vyhrožování nebo úplatky, bez nichž jsem většinou na úřadech nic nepořídila.

„Chtěla bych tě požádat o malou službičku. Pokud by někdo se svědectvím dorazil, mohl bys mi dát vědět?“

„Strašně rád.“ A aby mi dokázal, že to myslí opravdu vážně, hned se zeptal: „Kde tě mohu kontaktovat?“

Odpověď na tuhle otázku vždycky důkladně zvažuji. Lidé musejí vědět, kde mám kancelář, jinak bych nemohla dělat svou práci. Jenomže je rozdíl mezi klienty, které jejich problém zaměstnává natolik, že k němu nechtěně přidají další, a obejdy, co mají k návštěvě nekalé osobní důvody.

Andronicus pracoval pro edilský úřad. Je to vážně záruka důvěryhodnosti? Řekla jsem mu, kde bydlím.

Mám Rodana, tak co? „Je to vysoko a špatně se to hledá. Návštěvy vodí nahoru můj dveřník. Rodan ti ukáže cestu.“

„Zní to noblesně.“

Ušklíbla jsem se. „Taky že to nóbl je. Fontánový dvůr je nejnoblesnější barabizna na Aventinu.“ A to ještě neviděl Rodana. Rozhodně jsem mu nechtěla zkazit překvapení.

„Nejlepší, co si můžeš dovolit?“

„Jsem jen chudá vdova.“ Ničím ani nenaznačit, že máte peníze. Nikdy.

„Aha. Vážně?“ vybafl na mě Andronicus a významně mě zatahal za tuniku. Mám ráda lidi, co si nenechají všet bulíky na nos. A taky mám ráda muže, který si všimne, že jsem se na schůzku hezky oblékla. Jenomže mou důvěru si nezískal. Ještě ne. „A jak se jmenuješ? Abych věděl, po kom se mám ptát.“

„Flavia Albia. Prostě se ptej po Albi. Každý mě tam zná.“ Ználo mě hodně lidí, a „každý“ znělo mnohem líp. Bylo to další ochranné opatření. Zjistila jsem, že takové prohlášení vzbuzuje mnohdy zavádějící představu, že mě den co den shání spousta lidí.

Prohlásila jsem, že už musím jít. Opáčil, že mu bylo potěšením mě poznat. Začínali přicházet lidé v úředních záležitostech, tak jsem se vyprovodila sama, což tam asi bylo obvyklé. Pokud jde o mě, raději se osobně přesvědčím, že návštěvník opravdu odešel, ale Andronicus tak opatrný být nemusel.

Takže, edil nebyl. Zbytečná námaha, jako už tolikrát. Začínala jsem si zvykat. Na ulici jsem se zastavila a zadívala se na římské nebe. Doléhal ke mně ruch Aventinu a zvuky ze všech koutů města. Ve vzduchu byl cítit olej ze smažených obědových placek. Doléhal na mě tíživý majestát Cereřina chrámu, který vrhal na ulici stín.

V duchu jsem se omluvila svým romantickým mladším sestřičkám. I když jsem se nastrojila, dnes odpoledne už lásku svého života nepotkám. Nicméně právě jsem si příjemně popovídala. Bylo to milé setkání, což proti normálu představovalo výrazné zlepšení.

Každopádně lásku svého života jsem potkala hodně, hodně dávno. Jistě vás nepřekvapí víc než mě v moudrých sedmnácti letech, že si ten muž se mnou pohrával a odstrčil mě, jakmile začal mít strach, že by to mohlo začít být vážné. Nakonec to přebolelo; záhy jsem potkala Polníčka a provdala se za něj, a kdo si myslel, že jsem to udělala jen ze zhrzené lásky, tak mě vůbec nezná. Na mých citech vůči němu nebylo nic falešného.

Pořád jsem mu nablízku. Ne Polníčkovi; Polníček zemřel. Tomu druhému. Kvůli rodinným vazbám se s ním vídám při nejrůznějších oslavách a někdy s ním dokonce i pracuju. Poslední dobou mi připadá, že ho naše společná minulost trápí víc než mě.

Návštěva edilského úřadu přece jen jeden výsledek přinesla. Pokud ze vztahu, který jsem dnes s archivářem navázala, něco bude, bude to psina.

S Andronikem to dneškem neskončilo. U Háda, jsem informátor, tak to přece musím vědět.

3

Nezdvořák, který se jmenoval Tiberius, stál u pultu v jídelně o kus dál na hlavní ulici. Většina lidí by ho minula bez povšimnutí, aniž by si uvědomila, o koho se jedná, ale moje práce vyžaduje dobře si všimnout okolí. Nenápadně jsem přešla na protější stranu ulice a vyhýbala jsem se očnímu kontaktu. Vsadila bych se, že *on si mě* nevšiml.

Ať už pro edilský úřad vyřizoval jakékoli pochůzky, rozhodně se nepředřel. Měl před sebou pohár a hrací desku, vypadalo to, že se tam chystá strávit odpoledne. Byla jsem v pokušení nakráčēt k němu a houknout: „O tři ředkve, že tě porazím!“ Víím, že bych ho rozdrtila. Polníček, můj zesnulý manžel, mě naučil hrát dāmu a obvykle mi roztomile dovoľoval, abych ho porāžela. Nikdy mu nezāleželo na tom, jestli vyhraje; prostě se mnou rád hrāl. Měl rád všechno, co jsme dělali spolu. Jak říkával můj strýc, pro kterého pracoval, měl srdce velké jako Parthii.

Teď jsem sice byla svou paní, ale cti dbalā osmadvacetiletā žena nemůžē jít do jídelny bez doprovodu, s výjimkou rychlé a časné snídaně, kdy zhltnē kolāček a vypije něco teplého, než ulice ožije lidmi. Ale i tak vzbudí dojem trhovkyně. Cesta na oslu za úsvitu z římského venkova je i pro ženu legitimní důvod se najíst. Jinak je každému okamžitě jasné, že tam žena bez doprovodu hledā platící zákaznīky. Je dost zlé, když na vás muži povykují oplzlé návrhy, ale jakmile se na vás začnou sypat rozhořčené nadávky stařen, nedā se to vydržet. Římanky výtečně ovlādají umění vyštípat povětrnou holku ze své ulice a ani u toho nemusejí mluvit, stačí vražedné pohledy. Nejhorší na tom je, že pro jistotu vyštípou každou osamělou ženu, aby měly jistotu, že žádnou poletuchu neopomněly.

Od úvah o nepřijemných stařenkách se moje myšlenky přirozeně stocily k mé klientce.

Musela jsem zatnout zuby, abych se přiměla ji vyhledat, ale to se mi při bezmála dvanáctileté kariéře informátora na volné noze stávalo ve většině případů. Při téhle práci se nestýkáte právě se společenskou smetánkou. Ovšem pokud byste chtěli poznat ty nejhorší způsoby, nejpodlejší úmysly a nejžalostnější morálku, tak je to práce přesně pro vás. Informátoři se se zoufalstvím setkávají ve všech jeho podobách.

Salvidia, jak už jsem se zmínila, zdědila stavební firmu po svém zesnulém manželovi. Moc se toho o něm nevědělo, ale pochopila jsem, že původně to byl typický zedník s vlastní firmou: někdy dřel jako vůl, většinou se flákal a pořád se fackoval s penězi. Salvidia ho záhy postavila do latě. Vtrhla do firmy a udělala z ní vyřidušný podnik. Nepřestala, dokud se z firmy Metellus a Nepos nestala podvodná renovační špička ve svém oboru. Nepos se vypařil, nejspíš ho vystrnadila, a její manžel Metellus po několika dalších letech, kdy musel zvládat Salvidiinu dravou podnikavost, zesnul.

Salvidia řídila firmu s vysokými zisky, ale to by nikdo podle zaneřádného dvora a stísněného bydlení v sousedství rozhodně nehádal. Podnik stále sídlil na Vicus Loreti minoris, Menší Vavřínové ulici. Stejně jako ve většině ulic, které se vinou kolem velkého hroznu chrámů na Aventinu, to všichni i tady považovali za nejlepší adresu, ale páchlo to tam a dýchala z toho ošuntělost stejně jako všude jinde. Menší Vavřínová začínala poblíž Cereřina chrámu, tedy na severovýchodní straně pahorku nad čtvrtí lazebníků a sýpkou, mírně stoupala směrem ke kdysi otevřenému prostranství, kam Remus pozval augury, aby se určilo, kdo založí nové město – Řím. Však ten příběh znáte. Nakonec prohrál a zvítězil jeho bratr, dvojče Romulus, který se vyznačoval ideálními vlastnostmi velkého vládce – tím chci říct, že podváděl. Dnes je všek Aventinu úplně zastavěný. Na některých místech je jen stěží vidět nebe, o počítání ptáků, kteří předpověděli zrození velkého národa, nemluvě.

Menší Vavřínová se napojuje na Větší Vavřínovou na křižovatce s Bednovým pahorkem a Armilustriovou, dlouhou příčnou ulicí, která vede kousek od místa, kde bydlím. Právě tyhle ulice jsem poznala nejdřív, když jsem se nastěhovala do Fontánového dvora. Vedou částí pahorku, která se nachází přímo nad Nábřežím, kde mají svůj městský dům moji rodiče. Nachází se po proudu od skladišť soli a portika Trigemina.

Když bylo zle, stačilo seběhnout po schodech a pelášit strmým svahem se schovat domů. Většinou jsem je ale chodila jen navštěvovat. Jsou to hodní lidé.

Teď jsem útočiště nepotřebovala. Byla jsem v ráži a v plném pracovním nasazení. Rozhodla jsem se, že nadešel čas oznámit Salvidii, že si může honorář nechat. Že si ho může nechat, je mnohem zdvořilejší vyjádření než to, kterým jsem ji chtěla obdařit.

A mluvila jsem ještě nezdvořileji, když se můj plán zhroutil.

Nejdřív jsem zamířila na dvůr, protože tam obvykle bývala má klientka, aby dělala nádeníkům ze života peklo. Válely se tam hromady prken, mramorových desek (většinou rozbitých), káry a stará vědra se zaschlou maltou. Nad vším se vznášel všudypřítomný prach, který by zabil legii astmatiků. Dva dělníci v roztrhaných tunikách posedávali na ležícím sloupu; vychrtlý hlídací pes uvázaný na řetězu se snažil vzbudit zdání, že mi ukousne nohu, když se k němu odvážím na dosah. Muži byli příliš skleslí, než aby mluvili, a psisko napjalo řetěz, když jsem se podívala jeho směrem. Odmítala jsem s těmi chlapy ztrácet čas a raději jsem se obrátila na psa, který si na mě vzpomněl a toužebně zakňučel. Při poslední návštěvě jsem mu dala zbytek masové koule, kterou jsem litovala, že jsem si koupila, ale dneska jsem pro něj nic neměla. Aspoň ho ušetřím kroucení ve střevech.

Zamířila jsem do kanceláře a marně se cestou snažila neušpinit si sandály. Skrček, který se tituloval výkonný ředitel, se schovával v kumbále mezi hromadami špinavých hadrů, které by měly sloužit jako ochrana proti prachu. Oznámil mi špatnou zprávu. Nemám nejmenší naději dostat zapláceno, dokonce ani za to, co už jsem udělala. Salvidia je mrtvá.

Otrávil mě to. „Už jsem měla klienty, kteří dělali psí kusy, aby se vyhnuli placení, ale smrt, to už je i na mě moc.“

„Vrátila se domů z trhu, lehla si a přestala dýchat.“

„Co se jí mohlo stát? Vždyť tak stará zase nebyla.“

„Šestačtyřicet,“ povzdechla si. Byl zkroucený zklamáním a špatným jídlem, nejspíš mu bylo pětáctýřicet a najednou ho vyděsilo poznání, jak je

život prchavý. Nejspíš ještě nevsadil na tolik špatných koní a neohnul tolik chlapečků, v kolik doufal.

Zaklela jsem jako dáma („Ach, to je hrozné neštěstí!“ – zhruba tak něco), a protože už mi k tomu nedokázal nic říct, šla jsem dovnitř. Předstírala jsem, že chci zesnulé vyjádřit úctu, ale chtěla jsem si pár věcí ověřit. Hlavou mi bleskla myšlenka, že Salvidia vůbec není mrtvá, ale narařila to na mě, aby se mě zbavila. Napadlo mě i to, že smrt by mohla předstírat kvůli věřitelům, aby jim nemusela platit a mohla se stáhnout do své letní vily na odpočinek. Kdokoli jiný v Římě, kdyby měl její peníze, by si pořídil ještě nejméně jednu nemovitost někde na pobřeží, u jezera nebo na ostrově.

Kdokoli jiný v Římě, pokud by měl její peníze a vlastní stavební firmu, by se odstěhoval na lepší místo, než byla tahle skládka v Menší Vavřínové, s verandou podepřenou kulem a s rozbitými taškami hromadícími se kolem dveří. Zanedbaný oleandr v květináči by méně zkušeného informátora přiměl k úvaze, že Salvidia zemřela na otravu, ale mě ne.

V domě bylo sice méně prachu, ale stejné množství stavebního materiálu jako na dvoře. V atriu, kde scházela vkusná mozaika nebo jezírko, stála namačkaná spousta soch, které očividně pocházely z mnoha různých domů. Služka mě ujistila, že je její paní opravdu mrtvá. Zesnula odpoledne. Pokud chci, mohu se na mrtvolu podívat.

Možná byste před takovým pozváním couvli, ale já ne. Pravda je, že Salvidii jsem skoro neznala. Setkaly jsme se pouze dvakrát a ani při jedné z těch schůzek jsem si ji nezamilovala. Pokud šlo o mě, nebyla jsem jí povinována žádnou úctou a mohla jsem si ušetřit další náklady.

Nicméně můj otec byl výjimečný příklad informátora, jak už jsem zmínila. Ve všem viděl podraz a provázel ho celoživotní zvyk dostat se do situace, v níž člověk zakopne o podezřeले zesnulou osobu. Jeden ze způsobů, jak si vydělat pár sesterců, bylo poukázat na to, co a jak se stalo. Neměla jsem žádný důvod předpokládat, že Salvidii potkalo něco nestandardního; šlo o nepříjemnou ženskou, které se s největší pravděpodobností stala osudnou její žlučovitost. Ale i tak mi vtoukli do hlavy, že jakýkoli důvod k ohledání mrtvolky je dobrý. Vetřít se k ohledání představuje skvělou výhodu: skočila jsem po ní jako veš po vandrakově tunice.

Jak mi bylo řečeno, ležela ve své ložnici, v jedné z mála místností, které se vyznačovaly obvyklým vybavením. Před lety museli s Metellem investovat do notně bytelné manželské postele, i když na můj vkus pavučiny pod ní nasbíraly příliš mnoho prachu. Podle mého odhadu nikdy neměla milence nebo se ani v klidných chvílích od sebe neodlepili. Proč se jen lidé, kteří jsou obklopení vlastními řemeslníky, nikdy neodhodlají přimět je k opravám potřebných věcí?

V ložnici stály obvyklé skříňky a truhlice. Okna postrádala. Ačkoli to tam nijak zvlášť nepáchlo, z nedostatku čerstvého vzduchu bylo člověku na omdlení.

„Ležela stejně, když jsem ji našla,“ pípla služka ze dveří. Neviděla jsem žádný důvod, proč se k tomu vyjadřovat. Dumala jsem nad tím, jak dlouho musím s vážným výrazem stát u lůžka, než budu moct ve vši zdvořilosti odejít.

Salvidia ležela na zádech. Paže položené podél těla, ve tváři poklidný výraz. Buď zemřela ve spánku, nebo jí někdo zavřel víčka. Jakmile z ní vyprchal život, zůstala z ní jen prázdná slupka, podle data narození středního věku, ale na pohled stařena. Jednoznačně žena, která prožila nelehký život.

Salvidia byla robustní, objevila se kila, která přicházejí s přechodem. Vlasy měla vyčesané do jednoduchého uzlu, který si nejspíš umotala sama. Povislé paže a vráskami rozryté, těstovité kontury tváře. Běžné šaty, vyspravovaná tunika, v níž jsem ji viděla posledně, pevně utažený pás, který jí nejspíš měl připomínat, že se hněvá na všechny a na všechno. Snubní prsten a ještě jeden bez kamene, náušnice ve tvaru kapek budily dojem, že je nosila den co den posledních dvacet let. Jiné šperky neměla. V ložnici nestály žádné šperkovnice, neviděla jsem ani

žádné krémy nebo kosmetiku. Na marnotratnou péči o sebe rozhodně penězi neplýtvala.

Usoudila jsem, že se jí nejspíš nečekaně zastavilo srdce nebo tak něco. Přinejmenším to tak vypadalo. Cizímu zavinění smrti nic nenasvědčovalo. Na kůži se jí rýsovalo několik hnědých skvrn, což se u ženy jejího věku dalo očekávat, nic víc. Žádné podlitiny. Nicméně jsem si všimla mírně zarudlé modřiny na její levé paži, k níž snadno přijde každý, kdo se nepohybuje právě s kočičí mrštností. *Salvidia* rozhodně mrštnými pohyby nevynikala.

Ale i neživé tělo má svou auru. Neutuchající energie té ženy vyprchala, ale z jejího těla vyzářovala nespokojenost. Cítila jsem z ní zklamání ze smrti, které se nedobrovolně musela podřídit po životě, který byl v mých očích, a v jejích nejspíš také, z většiny promarněný. Byla vůbec někdy spokojená? Pochybuju.

V ponurém rozpoložení mysli jsem opustila ložnici. Služebná zůstala, aby strážila svou paní s větší oddaností, než bych čekala. Služebnictvo nejspíš rázem zapomnělo, jak byla nepřijemná a otravná. Pociťovalo obyčejnou lítost z předčasného a nečekaného odchodu své paní. Měla bych to považovat za důkaz lidské slušnosti a soucitu, ale namísto toho mě to rozčilovalo. Potřebovala jsem se sebrat, a tak jsem zamířila k nevelkému prostoru za atriem, kterého jsem si všimla cestou dovnitř.

Mít lepší majitele, mohlo se proměnit v kouzelnou vnitřní zahradu. *Salvidia* ho málem zacpala obrovskou kamennou nádrží, jaké jsou k vidění ve veřejných lázních, i když tahle byla jen zhruba opracovaná a téměř odpudivá, žádný alabastr nebo jemně zrnitý porfyr. Z místa, odkud jsem se na ni dívala, vypadala tak strašně těžká a neskladná, že jsem si nedokázala představit, jak ji dostali dovnitř – ne že by na ní někomu záleželo. Uskladnili ji, neměli pro ni žádné využití a bez péče tam mohla získat tolik ceněnou patinu.

U nízké zidky jsem našla obrácenou lavici. Už roky na ní nikdo nese-děl. S vynaložením nemalého úsilí se mi ji podařilo postavit. Dopadal na ni úzký pruh slunce. Posadila jsem se na ni, a přitom se úzkostlivě vyhýbala mechem porostlým částem sedáku. Zamyslela jsem se, což obvykle

znamená, že je někdo naštvaný – taky že jsem byla. Vlastně jsem zuřila, protože Salvidiina nenadálá smrt znamenala, že jsem s největší pravděpodobností přišla o honorář.

Usoudila jsem, že mě nikdo v mém neradostném zadumání rušit nebude. Z domu kolem dýchalo jen ticho, jako by i služebná odešla. Žádný jiný personál jsem nezaznamenala a dumala jsem nad tím, jestli paní domu byla příliš velká šklublilka, aby nějaké další živila, nebo jestli všichni prostě vzali nohy na ramena a využili příležitost, když zemřela. Ve většině domů jsou cítit kuchyňské pachy, je slyšet ňafání psů a ozvěny kroků a vzdáleného hluku, tu a tam zazní úryvek hovoru. Tady vládlo ticho, skoro jako by tam bylo úplně liduprázdno. Dokonce ani holub nepřiletěl, aby mě rušil. Z toho místa dýchal dojem, že se tam nikdy nic moc nedělo. Vlastně nazývat ten dům něčím „domovem“ mi připadalo hodně nadsazené.

Ale přinejmenším tam byl klid. Nakonec mě podrážděnost a melancholie opustily. Právě jsem se chystala odejít, když se nečekaně kdosi objevil. Neslyšela jsem ho přicházet a moje přítomnost ho překvapila stejně jako on mne.

Nově příchozímu klepala čtyřicítka na dveře. Štíhlý. Tuctový obličej. Pěkné, leč nikoli drahé oblečení. Na první pohled bylo zřejmé, že není a nikdy nebyl otrok. Ani svalnatý, ani vyzábělý, vypadal spíš jako prodavač pergamenů než zedník. Kdybych měla podezření, že měla Salvidia milence, nejspíš bych podezírala právě jeho, ale protože z neznámého vyzařovalo sebevědomí, skoro jsem tuhle možnost vyloučila. Zase instinkt.

Přikradl se tak, že se klidně mohlo jednat o zloděje, který se rozhodl zkusit štěstí. Kdyby jím byl, nejspíš by chtěl projít atriem a porozhlédnout se v domě po něčem, co by se dalo sebrat, ale rozhodně by nešel sem, neusadil se na lavičce mezi sloupy a nevypadal stejně zničeně jako já. Možná měl ke smutku tytéž důvody. Také se vracel od mrtvé? Všiml si mě, ale ani náznakem se nepokusil zmizet. Jen krátce přikývl jako neznámý člověk na lavičce ve veřejném parku, a potom se pohroužil do myšlenek. A tak jsem zůstala a čekala, co se stane. Můj otec by řekl, že

přesně tenhle druh zvědavosti mu způsobil hromadu potíží. Jenže člověk musí věřit své intuici. (A to také, jak by suše poznamenala má matka, často přivedlo mého drahého tatíčka po kotníky do hnoje.)

Konečně neznámý vstal a představil se. Jmenoval se Metellus Nepos a stal se Salvidiíným jediným dědicem a vykonavatelem poslední vůle. Zeptala jsem se na jeho jméno, protože „nepos“ v latině znamená „synovec“.

„Prostě jen jméno,“ opáčil našťavaně jako někdo, kdo už musel na stejnou otázku odpovídat mnohokrát. „Jmenuji se tak!“ Tečka.

Římané jsou náležitě hrdí na své instituce a systém správy, ale pokud jde o jména pro děti, mají tendenci nemyslet. To ale nikomu neříkejte na hostině, zejména pokud se všichni kolem jmenují pitomě.

Rozpovídal se natolik, že mi o sobě prozradil pár věcí. Metellus, zakladatel podniku, byl jeho otec, a Salvidia se stala jeho druhou ženou a tudíž nevlastní matkou Metella Nepa. Svěřil se mi s tím, že nemá ani v nejmenším v úmyslu v podnikání pokračovat a že hodlá podnik prodat. Mluvil s takovou hořkostí v hlase, že mě to jen utvrdilo v původním podezření, že ho nevlastní matka z domova vyštípala. Alespoň se dostal z jejího dosahu a mohl dělat, co vždycky chtěl. Stal se sýrařem. Podotkla jsem, že je to úplně jiný obor. Opáčil, že ne tak docela, pokud má někdo rád sýr.

A to já mám. Padli jsme si do oka, ale ne přehnaně. Rozhodl se začít být formální. „Mohu se zeptat, co tě sem přivedlo?“

Tu otázku jsem čekala a neviděla jsem žádný důvod mlžít. „Jmenuji se Flavia Albia. Jsem informátor. Salvidia si mě najala, abych legálním způsobem odradila žadatele o kompenzace.“

„Po zfušované zakázce?“ Zjevně věděl, jak to v rodinném podniku chodilo. Převyprávěla jsem mu smutný příběh malého Lucia Bassa, kterého přejeli. Nepos se zeptal, jaké odškodnění chlapcovi rodiče požadovali. Když jsem odpověděla, okamžitě vyhrkl: „To je fér. Řekni jim, že jakmile to tu prodám, zaplatím jim.“

Nestačila jsem se divit. „Upřímně řečeno, mým úkolem bylo je od nároků odradit.“

„I když byl vozka opilý a vůz přetížený?“

„Metelle Nepe, ne všechny zakázky, které mám, se mi zamlouvají.“

„Rodina si nějaké odškodnění zaslouží. Moje rozhodnutí ruší Salvidiino. A ty máš také nějaké pohledávky?“

Potěšená jeho postojem jsem mu po pravdě řekla, že jsem chtěla Salvidii naučtovat honorář a výdaje. Nepos souhlasil, že i tomuto závazku mrtvé dostojí. Neviděla jsem žádný důvod dodávat, že úmluva zněla „není úspěch, není honorář“.

Neřekla bych, že ho k velkorysosti přiměl smutek. Nejspíš se jen chtěl zbavit všech věřitelů. Ukolébá je sliby, shrábne dědictví a vypaří se. Neprozradil mi, kde má mléčnou farmu. Určitě ne v Římě, na to bych mohla dát krk.

Stále tu však ještě byla možnost, že je to neobvykle čestný člověk. Pokud velkorysostí sledoval morální očistu společnosti, byla to jeho věc. S tím se sice často nesetkávám, ale jsem přístupná i novým věcem.

Potom se Metellus Nepos opřel o sloup, zvrátil hlavu a zadíval se na malý kousíček nebe, který byl vidět nad námi. Zhluboka si povzdechl, pro mě až příliš dobře známým způsobem.

„Zní to jako povzdech, který slyším od klientů při první schůzce,“ poznamenala jsem. Opravdu vypadal utrápeně. „Když jsou na pochybách a jejich podezření jim připadá jako naprostá hloupost – což také obvykle bývá –, s výjimkou tvrzení typu ‚Myslím, že mě manželka podvádí s řezníkem.‘ Což naopak bývá většinou pravda. Náhlý výskyt velkého množství řízků při večeři prozradí leccos.“

„Pověz mi, čím se vlastně zabýváš,“ vybědl mě Nepos. Neptal se jen, aby hovor nevázl.

Seznámila jsem ho se svým profesním životopisem. Zdůraznila jsem praktickou stránku: hledání dopívajících děťátek, která utekla od starostlivých rodičů; pátrání po ztracených rodných listech a osvědčeních z armády, případně po pohřešovaných dědicích nebo po chybějících slepicích, které už dávno skončily v hrnci nenechavého souseda... Zmínila jsem se i o dalších stránkách svého pestrého portfolia případů. O případu mastičkáře, který znásilňoval pacientky poté co jim dal vypít uspávací dryák. O tom, jak tu a tam dostanu nevinného podezřelého z drápů vigilů, když naši slovuční muži zákona sáhnou po obvinění, které mají první po ruce, aniž by se ohlíželi na důkazy. A potom

tu byla ještě práce pro bratry Camillovy, dva nadějně žalobce, jejichž hvězdy stoupaly a kteří občas potřebovali ženskou pomoc při shromažďování důkazů.

„Ohromený?“

„Většinou děláš pro ženy?“

„To ano.“ Klientky mi důvěřují. Vyhýbají se mužským informátorům, které provází pověst lenochů a nezdvoračků. Kromě toho většina mužských informátorů prostě nestojí za nic. „Proč se ptáš, Nepe?“ Přepadlo mě nepříjemné tušení.

„Udělej pro ni něco!“ Nepos nebyl žádný dlouhán. „Najmu si tě. Chci, aby někdoověřil nečekanou smrt mé matky.“

Dočista mě to vyvedlo z míry. Odhadovala jsem, že hledá informátora, protože je přesvědčený, že mu proradný konkurent ukradl recepturu na výrobu nejlepšího syra. „Nepe, kdybych nepotřebovala peníze, nechtěla bych s ní mít nic společného ani za živa.“

„Pomoz jí po smrti, Albio.“

Překvapeně jsem si v duchu sesumírovala všechna fakta, z nichž jsem usoudila, že na Salvidiiniě skonu není nic mimořádného. „Jen proto, že někdo zemře nečekaně, nemusí na tom být nic nepřírozeného. Stává se to. Děje se to pořád. Většina lidí zemře, aniž bychom věděli proč. Potvrdí ti to jakýkoli majitel pohřební služby.“

„Ne,“ ohradil se. „Tohle nebyla přirozená smrt.“

„Proč? Co tě trápí?“

Nepos neklidně přecházel sem a tam. „Stará paní byla naprosto zdravá, nebylo jí ani padesát, jen kvetla. Její lidé tvrdili, že ráno to byla ještě ona – a potom se vrátila, upustila nákup v hale a z ničeho nic zemřela. To mi nejde na rozum. Není to možné. Nevycházeli jsme spolu, ale tohle nemůžu nechat být.“

„Nepe, není tu nic, z čeho by se dalo usuzovat na cokoli podezřelého. Šetři peníze.“ Rozhodla jsem se, že nezůstane jediným člověkem v Římě, který dělá velkorysá gesta. Kromě toho mě přepadl svíravý pocit, který člověka zachvátí v okamžiku, kdy si myslí, že se úspěšně zbavil úmorného případu, ale ten před ním přistane znovu. „Zbytečně bys plýtval penězi, kdyby sis mě najal.“

„O tom rozhoduji já,“ odsekl mi Metellus Nepos odměřeně. „Bud' se pustíš do pátrání ty, nebo si najmu někoho jiného.“

A tak jsem tu práci vzala. Pokud chce nevlastní syn plýtvat právě zděděnými penězi, proč by z toho měl mít zisk jiný informátor? Oslovil s nabídkou mě, a tak jsem zdvořile vstala, chopila se případu a zdvořile poděkovala.

Určitě se šeredně mýlí.

Jenomže vždycky je tu tichoučké, ale neodbytné „co když ne“. Pokaždé člověka dostane. Co když jeho naprosto uhozené podezření vůbec uhozené není? Co když má pravdu?

Nemohla jsem uvěřit, že mám případ, ale také jsem musela prověřit fakta. Existuje ověřený postup a toho jsem se držela. Nepos mě pronásledoval jako hladový pes, a tak jsem si nemohla žádné lajdáctví dovolit. A také už jsem chtěla mít sepsanou závěrečnou zprávu, aby měl konečně klid. Někdy jde právě jen o to sdělit klientovi, že už nemusí mít žádné obavy.

Někdy, pokud je potřeba ochránit klienta před nepříjemnou pravdou, člověk musí tvrdit, že je všechno v pořádku, i když zjistíte, že podezření bylo oprávněné – nepředpokládala jsem, že Nepos by byl ten případ.

Znovu jsem si pozorně prohlídla tělo, tentokrát s nevlastním synem mrtvé po boku, takže jsem ho mohla upozornit na smutnou obvyklost těla. Zafuněl. Nepřesvědčila jsem ho.

Strávila jsem několik hodin pátráním po tom, co Salvidia dělala dopoledne. Vyslechla jsem služebnou a další personál, který Nepos vyhnal ze zadního traktu domu. Ujistili mě, že jejich paní nevykazovala ani nejmenší známky sklonu k sebevraždě. Vypytávala jsem se nádeníků na dvoře. Vypověděli, že měla plnou hlavu plánů, skvělých plánů, jak obrátit zákazníky o peníze. Služebná mě potom doprovodila na trh a obešla se mnou všechny stánky, kde Salvidia obvykle nakupovala. Podařilo se nám najít ty, kde se zastavila to dopoledne. Zjištění odpovídalo obsahu košíků, které nejspíš ještě stály v hale. Nikdo z trhovců nic mimořádného nevyprávěl.

Uvažovala jsem o motivu. Předpokládejme, že měl Nepos pravdu. Nepřirozená smrt musí mít nějaký důvod, který zpočátku neznáme, a taky pachatele. Pokud tu ženskou skutečně někdo poslal na věčnost, tak kdo mohl chtít její smrt? Obrázek mrtvé, který mi vyvstal před

očima, se shodoval s mou zkušeností se Salvidií; protivná a proradná, že by s ní člověk ani rybu nepovečeřel, ale přece jen to byla obchodnice, takže nebylo v jejím zájmu si kohokoli nadobro zneprátelelit. Otroky proháněla, ale ne nesnesitelně; velela na dvoře, ale nádeníci na to byli zvyklí; šidila zákazníky téměř z principu, ale ti se jen zřídka obtěžovali si stěžovat. Dál ve své hamizné panovačnosti nikdy nezašla. Při jednáních se mnou byla popudlivá, ale ne tolik, abych případ odmítla. Usoudila jsem, že s ní vyjdu. Takže když jsem si položila obvyklou otázku – Měla nějaké nepřátele? –, odpověď zněla, že nijak zvlášť ne. Řím byl plný stejně protivných ženských.

Upozornila jsem Nepa, že jediný, kdo mohl mít z její smrti prospěch, je on: dědí. Shodli jsme se na tom, že pokud by ji on nezjistitelným způsobem poslal na věčnost, bylo by od něj velice hloupé na její smrt upozorňovat. Nicméně tím, že si mě najal, mohl chtít jen kalit vodu. Jenomže pokud nikdo jiný nepojal podezření ohledně její smrti, tak neměl nejmenší důvod vířit kal.

Samozřejmě jsme vzali v úvahu i rodinu mrtvého batolete, Lucia Bassa. Salvidiin opilý vozka a přetížený vůz chlapce zabili. Ona se i přesto zuby nehty bránila jakémukoli odškodnění. Z toho vyplývalo, že ji žalem zkroušení rodiče mohli upřímně nenávidět. Nicméně měli záhy získat značnou částku – protože, buďme realisté, jejich nárok byl podpořený neoddiskutovatelnou nedbalostí, což jsem ani s nejvyšším nasazením nemohla vyvrátit. Bylo v jejich zájmu, aby Salvidia žila, protože mrtví nic nezaplátí. Každopádně jsem je zašla navštívit. Všichni měli alibi.

Nepos velmi nerad připustil, že nic neukazuje na cizí zavinění. Přesto však trval na tom, aby tělo prohlédl doktor. Přesvědčovala jsem ho, aby šetřil peníze a požádal o názor obstaravatele pohřbu, kterého musel tak jako tak najmout. Funebráci už viděli mrtvol dost na to, aby posoudili, co nebožtíka potkalo.

Pohřebák, který přišel, vypadal zkušeně. Ohledal tělo a odmítl se vzrušovat. Všiml si modřiny na Salvidiině paži, kterou jsem zaznamenala i já. Stejně jako já soudil, že je to jen náhodné poranění. Tvrdil, že toho jara ženy po celém Římě umírají bez příčiny. Mohlo to znamenat, že je klátí nějaká neviditelná nemoc, ale mnohem pravděpodobněji šlo o nešťast-

nou shodu náhod, která se promítla do smutné statistiky. Jeho verdikt zněl jako staré úsloví: „Takových je a bylo.“

Odvezl tělo. Slíbila jsem Nepovi, že přijdu na pohřeb. Je to vhodná příležitost, kdy se přihlásit o honorář, než se dědicové rozprchnou.

Skončila jsem mnohem později, než jsem ráno před návštěvou edilského úřadu čekala. U práce, kterou dělám, to není nic neobvyklého. Stmívalo se a potřebovala jsem se najíst, takže jsem zašla na návštěvu k rodičům; nakrmí mě ve skutečném domově plném lidského tepla, světla, pohodlí a živého hovoru. Zlepší mi to náladu. A také se mohu poradit ohledně Salvidie – ne že by někoho něco podnětného napadlo, jak se záhy ukázalo. Všichni se shodli na tom, že jsem prověřila všechno, co se dalo. Pokud jsem nic neobjevila, tak nebylo co objevit.

Když jsem se dostala k sobě domů, bylo už hodně pozdě. Většina Říma určitě spala. Ti, kteří ještě bděli, trpěli nemocí, milovali se, páchali sebevraždy nebo kradli. Ponechala jsem je jejich osudům.

Máme takový obyčej. Po setmění movitější rodiny posílají dcery, které se zastavily na návštěvu, zpátky domů v nosítkách nesených statnými otroky a s hořícími pochodněmi. Z kolébání nosítek se mi dělalo špatně, ale na druhou stranu bude doma klid. Jakmile jsme se dostali do Fontánového dvora, byli jsme na mém území, kde určuju pravidla. Nosiči už věděli, že mě mají vysadit před hrnčířskou dílnou, kde se vyrábělo kuchyňské nádobí. Zavřený krám se nacházel šikmo naproti vchodu do domu, kde jsem bydlela. Hrnčíř nechal hořet svíčku, aby mihotavým plamínkem osvětlovala vystavené zboží. Jedné noci od ní vzplane požár, vypálí celý blok a z hmoždířů se zdrsnělým dnem a mísicích nádob zbude jen popel, ale zatím představovala příjemný ostrůvek světla. Sskočila jsem na zem a zaposlouchala se, abych měla jistotu, že na mě neskočí žádný obejda.

Na rohu, dřív, než zahruli na hlavní ulici, se nosiči vždycky ohlédli. Pokud by se něco semlelo, mohla jsem je zavolat zpátky. Nikdy neriskuju zbytečně. Tady je Řím. Polovinu těch, co v noci zabijí, přepadnou útočníci na prahu.

Možná si myslíte, že mě nosiči vidí celou cestu do domu. Jistě – a vyzvoní všem lumpům na Aventinu, které dveře jsou mé? Osamělá žena, při dané příležitosti dobře oblečená, která se vrací domů unavená a s lehkou špičkou... opravdu jsem nutně potřebovala do postele. Vůbec jsem netoužila vrazit nůž do nějakého zloděje nebo násilníka.

No tak, Albio: fajn, i s tím bych si poradila. Jenom se mi vůbec nelíbila představa studené vyšetřovací místnosti na stanici vigilů, kde by mě

drželi až do svítání a k šílenství by mě doháněl tupec, který by se marně snažil napsat do protokolu „v sebeobraně“. Rufinianus, bez pochyby. Byl to čestný a rovný chlap, ale nepopíratelně moc rozumu nepobral.

Ano, jednou jsem bodla vetřelce a hloupě jsem to nahlásila.

Ano, chvíli se snažil žít, ale nakonec zemřel.

Ne, nelituji toho.

Orlí dům, Fontánový dvůr. Všichni mu ovšem říkali stará prádelna, i když už se tam roky nic nepralo a nikdo nevěděl, komu vlastně patřil. Ten někdo si ze zisku z pronájmu mohl v klidu žít, ale říkalo se, že všechno propil.

Vzhlédla jsem k masivnímu domu, napůl prázdnému, jak to tak v těch dnech bývalo, stěží tu a tam problesklo světlo, a to i z bytů, o kterých jsem věděla, že pronajaté jsou. Nájemníci, kteří museli do práce, budou vstávat s prvními paprsky slunce, aby se znovu vrhli do úmorné dřiny; nosiči, pomocníci a příslušníci dalších žebráckých profesí si olejovou lampu nemohli dovolit. Tyčilo se nade mnou šest podlaží oprýskané bídy a dům vypadal spíš jako hrozivá černá pevnost, v níž celou noc mučí válečné zajatce. Možná to bylo jen šálení způsobené tmou, ale budova vypadala, že se povážlivě naklání do uličky, jako by měla každou chvíli spadnout. Byl to ten typ domu, v němž osamělí lidé umírají bez povšimnutí a jejich těla jsou objevena až po týdnech. Pokud se někdo nějakou dobu neukáže, prostě předpokládáme, že se schovává před bývalou manželkou nebo úřady. Koho by zneklidňoval další zápach ve směsici tolika nepřijemných pachů?

Tohle místo dlouhé roky patřilo typicky nechutnému majiteli chudinských domů, dokud ho od něj nekoupil někdo se svědomím. Dobře míněný plán na rekonstrukci přišel vniveč, zruinovaný konstrukčními nedostatky, které se týkaly všeho od střechy až po základy. Nový majitel najal stavební firmu; stavební firma si objednala služby architekta; architekt zaplatil staviteli; stavitel prohlásil, aby to dali strhnout a ušetřili peníze, protože do rekonstrukce něčeho takového se nepustí ani s rizikovým příplatkem.

Nicméně Orlí dům zatím pořád stál a držel silou vůle. Pokud někdo

z nájemníků dostal silný kašel, byl požádán, aby se odstěhoval k přátelům, protože důraznější kýchnutí by mohlo narušit stabilitu budovy.

Bydlela jsem tam bez nutnosti platit nájem. Můj nostalgicky založený otec onu přízračnou budovu viděl jako domov svého bezstarostného mládí. Má neobyčejná matka si ho kvůli tomu dobírala. Takže to byla moje šílená rodina, která dům koupila.

Původně měli lidumilné plány, že byty pronajmou potřebným, kteří jim za to budou vděční; pomýlený idealismus vzal za své, jakmile první flákači „zapomněli“ platit nájem a schodiště používali místo latriny. V současnosti byla v plánu demolice a následně prodej pozemku zazobanému senátorovi, který by se nechal přesvědčit, že tak získá skvělou parcelu pro stavbu soukromé rezidence. Tato možnost byla reálná. Ctižádostivý velitel z provincií se jistě nechá úlisnými řečičkami přesvědčit, že Aventin je klidná oblast, která poskytuje málo známé útočiště před ruchem a shonem velkoměsta, a jedná se o historickou čtvrť, o kolébkou Říma, přičemž tento skvělý pozemek je k máni za rozumnou cenu, což představuje výjimečnou příležitost nechat si tam postavit reprezentativní a stylový městský dům...

Nemyslete si, že jsme snili o nemožném. Už jsme měli zájemce. Jmenoval se Traianus.

Ano, možná už jste o něm slyšeli. A ano, skutečně vlastníme diskrétní nemovitost na Aventinu. Můj otec možná působí jako snílek vyjící na měsíc, ale přece jenom je potomkem dlouhé řady čachrářských překupníků, co dokáží se ziskem prodat ořechy i těm, kteří jsou vlastníky mandloňových sadů. Například můj dědeček byl bohatý starožitník, což – s ohledem na diskrétnost ve vztahu k úřadům, pokud šlo výčet majetku za účelem zdanění – znamenalo, že byl naprosto za vodou. A po jeho smrti jsme z toho těžili všichni, dokonce i já.

Nicméně Orlímu domu dostupná částka v hotovosti nepomohla. Jakákoli investice do něj by znamenala vyhozené peníze. Boční stěna se sesouvala a rok od roku se víc blížila zemi. Používat balkon u mé kanceláře nahoře už nebylo bezpečné, i když se jednalo o jedinou pěknou část mého tamního příbytku. Měla jsem se už dávno odstěhovat, ale zůstávala jsem,

protože jsem si tam už zvykla. Útočiště pod střechou odjakživa sloužilo jako informátorská kancelář, takže potenciální klienti o ní slyšeli a nacházeli do ní cestu. Když už po schodech vysupěli do šestého podlaží, tak to vzdali i ti, kteří přicházeli za mým otcem, a spokojili se se mnou.

Utajený – a *mnohem* níž, to mi věřte – jsem měla byt, útočiště, o jehož existenci většina lidí neměla tušení. Právě tam jsem prožila tři šťastné roky manželství. Zůstala jsem tam žít dál sama, protože i když život šel dál, nikdy jsem nevěřila, že by mi osud dopřál další šťastné roky. Zůstávala jsem tam se svými vzpomínkami. Nic jiného mi nezbylo. Šťěstí, které mě potkalo a záhy zase opustilo.

Můj manžel zahynul při nehodě. Tehdy už jsem pracovala jako informátor a vydělávala si sama na své živobytí, abych ukázala svou nezávislost, i když díky dědictví po dědovi byla celá má rodina dobře zajištěná. Ovdověla jsem v pouhých dvaceti letech. Rodina mi nabídla bezpečí zpět ve své náruči, ale citlivě jsem to odmítla. V Orlím domě jsem zakorenila. Než mě rodiče adoptovali, prožila jsem tvrdé dětství. Hodně důležité pro mě byly hezké roky krátkého manželství, kdy jsem se měla dobře. Už žiju sama osm let a vede se mi lépe než obstojně.

Většina jiných by zakotvila v životě bez práce. Pracovala jsem dál, protože řešení problémů pro mě představovalo výzvu a dávalo mi smysl života. Někdy jsem i druhým pomohla najít klid duše. Člověk potřebuje cíl, když už vyčerpal všechnu radost a nečeká, že by mu osud dopřál nějakou další.

Musela jsem být unavenější, než jsem si připouštěla. Padla na mě plačtivá nálada.

Nejvyšší čas vyrazit. Víím, jak se ztratit v tmavém stínu, a tady ho bylo víc než dost. Naštěstí tu nikdo nevyvěsil pouliční lampiony, takže všem lumpům by dalo hodně námahy mě uvidět.

Přešla jsem ulici. Zkušenost mě nabádala k opatrnosti. V noci ve Fontánovém dvoře jsem se řídila hlavně čichem. Dokonce ani dlouholetá praxe mě však nemusela uchránit před tím, aby se mi na zlaté sandály nepřilepilo něco lepkavého. Případně jsem mohla bosými prsty narazit na něco, co se ještě pořád hýbe, i když je to už napůl mrtvé...

K budově patřila rozpadající se veranda spojená s portikem orientovaným podél ulice. Před několika lety k verandě přibyla železná mříž. Zjištění, že ji Rodan hloupě nechal odemčenou, mě nepřekvapilo.

Po obou stranách vestibulu se nacházely místnosti, které stály na stráží u starého kamenného schodiště, jež z velké části drželo stavbu pohromadě. Vlastně to byly spíš kumbály. V jednom jsme nechávali košťata a vědra, do druhého můj otec nasadil dveřníka a vyhazovače v jedné osobě, který měl sledovat všechny příchozí a zároveň se starat, aby košťata nezahálela. A jako obvykle se o to místo ucházel někdo, koho se otci zželelo. Rodan. Otec při jeho výběru neměl právě šťastnou ruku – což neměl nikdy, pokud šlo o služebnictvo a personál, ale v tomto případě nešlo o jeho nejhorší volbu.

Před kumbálem, v němž směl Rodan přebývat, blikala na podlaze olejová lampička. Myslím, že právě tam se majitelka prádelny schovávala před rozezlenými ženami, jejichž šafránové tuniky nešťastnou náhodou získaly po vyprání vybledlý zelenkavý odstín; právě tam si přihýbala ze džbánu, aby zahнала ponurou realitu života. Dokonce ještě teď se občas zastavil některý z bývalých zákazníků, aby se Rodana přeptal na osud přehožu, který tam před pěti lety zanesl dát vyprat.

„*Ne tak rychle!*“

„Sakra práce, Rodane!“ Zastavil mě můj vlastní dveřník. Vyskočil z kumbálu a smýkl mnou zpátky na verandu. Nejspíš bylo marné doufat, že by si stejně rázně poradil i s nevítanými návštěvníky. Byl to hromotluk, ale vypadal ospale a připitoměle. „Co to tu vyvádíš uprostřed noci, ty blbe?“

Rodan býval gladiátor. Ovšem strach by nenahnal ani mouše. Musel to být ten nejstarší vysloužilý gladiátor na světě. Obvykle dokonce i ti, kteří si vyslouží svobodu, jsou natolik poznamenáni životem v aréně, že si svobody příliš neužijí. Pokud se ale Rodan dál bude cpát svou čockou, oslaví devadesátku. Jeho obličejí dominoval zlověstně křivý, přeražený nos, což ale nebyl následek úderu palicí od soupeře v boji. Po pravdě řečeno, dožil se svého věku právě proto, že během profesionální kariéry nikdy žádné zranění neutržil. Jakožto gladiátor byl tak k ničemu, že ho

velitel výcviku do arény nikdy neposlal. Po většinu života Rodan jen bloumal Aventinem jako tělesný strážce nebo výběrčí činže. Potom ho dostihlo stáří a senilita, zkrátka viděl už tak špatně, že bránil ve vstupu ženě, která mu dávala jeho plat. Měl to dělat otec, ale ten odmítal s Rodanem osobně o čemkoli jednat.

„A je, to jsi ty,“ zahuhlal. Vztekly kopianec do kotníku, který utřil, když se mě snažil vystrčit z verandy, by mu to měl jasně potvrdit. „Hrozná noc. Hledal tě tu nějaký chlápek.“

„Jeden chlap? A tomu ty říkáš hrůza?“

„Zrovna jsem večerel,“ stěžoval si lítostivě. „Musel jsem s ním nahoru, a potom ho zase odvést dolů. Vepřové vnitřnosti mi úplně vystydly a po tom všem se mi za mou námahu ani neobtěžovat dát spropitné.“

„Kdo byl ten klient? Pracuje dlouho do večera, a proto nemohl přijít v úředních hodinách? Zítřka na něho mohu počkat, což jsi mu, doufám, také řekl. Jeho jméno?“

Rodan popotáhl nosem. Málo. Utřel si nos o paži. „To mi neřekl.“

Dobří bohové. Právě tohle byl ten důvod, proč si u členů mé rodiny vysloužil všeobecné opovržení. Co je složitějšího na tom se zeptat: „A kdože nás pociťl návštěvou?“ Zvlášť po několika letech, kdy jsem mu nescetněkrát vlídně vysvětlila, co se po něm chce. Ani jména návštěv nemusel zapisovat. On totiž Rodan neuměl psát. Zamyslela jsem se. Nemohl to být archivář z edilského úřadu? Pokud ano, tak to si opravdu pospíšil. Cynik by mohl říct, že až příliš. Popsala jsem mu Andronika. „Příjemný, světlooký a nazrzlý.“ Rodan na mě vrhl nechápavý pohled. „V bílé tunice s modrým vyšíváním?“

Někdy mě napadalo, jestli nepopouzí všechny kolem schválně. „Možná jo.“

Nakázala jsem Rodanovi, aby byl na toho muže milý, pokud se ještě někdy objeví, a odvedl ho bez prodlení do mé kanceláře. „A pokud tu nebudu, dohodneš s ním schůzku.“ Budu tam. Nehnu se odtamtud pro případ, že to byl archivář.

Z toho blba, co mi dělá dveřníka, nakonec vypadlo, že onen návštěvník slíbil, že zítra přijde znovu. Potěšilo mě to natolik, že jsem Rodana při rozloučení ani znovu nekopla do kotníku.

Rodanovi nevymlátili mozek z hlavy v aréně, ale narodil se bez něj. Byla jsem si skoro jistá, že nikdy nepochopil, kde ve skutečnosti bydlím. A pokud jsem se nemýlila, bylo to jen dobře, protože to nemohl nikomu z blbosti prozradit.

Žila jsem v prvním patře. Byt měl vstupní dveře. Blokovaly je zaprášené truhlíky na květiny, ve kterých skomíraly rostliny, které dostávaly výrazně omezené dávky světla. Daly se snadno překročit, ale jen zřídka jsem vcházela dovnitř nebo ven touto cestou. Namísto toho jsem vyšla po schodech, abych se dostala z dohledu Rodana nebo kohokoli jiného, kdo by stál u vchodu. Takový slídil by mě viděl vcházet do bytu, ve kterém žila rodina ze severu Afriky, přistěhovalci z Mauretánie. Tedy většina rodiny. Bydlela tam matka s rozrůstajícím se počtem malých otrhanců s mnoha odstíny barvy kůže. Nikdo z nich neuměl ani slovo latinsky, což mi bránilo vyptávat se na jejich otce.

Jejich byt měl čtyři místnosti spojené chodbou, ale obývali jen tři. Využila jsem své výsadní postavení dcery majitele domu a zabrala poslední z nich. Měla jsem tam dokonce i lehátko a další nezbytnosti, ale hlavní důvod byl jiný. Z místnosti vedlo vetché dřevěné schodiště, které původně sloužilo jako únikový požární východ. V dobách, kdy tam ještě bývala prádelna, končilo v barvírně v přízemí. Ze dvora byl přístup jak na hlavní ulici, tak do postranní uličky. Kdokoli by mě sledoval do bytu Afričanů, našel by můj pokoj prázdný a usoudil, že jsem odešla dolů.

Mohlo by se zdát, že jsem posedlá strachem, že mě bude někdo sledovat domů. Byl to jen důsledek přepadení, při němž jsem bodla toho lumpa. Přepadení doma zanechávají trvalé následky. Člověk se z nich nikdy úplně nezotaví.

Stejně jako většina nájemních domů v Římě měl i Orlí dům jen minimální bezpečnostní prvky. S výjimkou prvního patra, které bylo bytelněji postavené než ostatní, úniková schodiště do vyšších pater už dávno shnila a nikdo je neopravil. Pokud by vypukl požár, všichni v horních patrech by se ocitli v pasti. Staré schodiště mi však poskytovalo víc než jen únikovou cestu při požáru. Po pár krocích se nacházela o zeď opřená

omšelá deska. A za ní se ukryvalo hodně úzké schodiště. A to vedlo dovnitř domu, do mého skutečného domova.

Má soukromá nebesa vždy byla nejlepším bytem v domě. Nebyl velký. Tvořily ho tři hezké místnosti, jedna se skříňovým topeništěm, které jsem používala na ohřívání nápojů, i když v podstatě vařím jen velmi zřídka. Nikdy jsem se to pořádně nenaučila a rozhodně jsem netoužila mít byt plný kouře. Během let jsem si byt útulně zařídila, především díky rodinnému obchodu se starožitnostmi. Když jsem se po dlouhém a únavném dnu vrátila domů, dýchl na mě klid, důvěrně známé prostředí mi dodávalo sílu a poskytovalo útěchu. Představovalo svět mých šťastných vzpomínek.

Vešla jsem, zajistila za sebou dveře, svlékla šaty a padla na lůžko. Jen velice málo lidí vědělo, kde právě jsem. V noci mě mohly pronásledovat jen zlé sny, ale téhle noci naštěstí nepřišel žádný z nich.

Následující den jsem časně ráno a natěšená čekala nahoře v kanceláři. Srdce mi tlouklo nepatrně rychleji očekáváním. Věnovala jsem se nesmyslným činnostem, abych nějak zabila čas, například vynášení kbelíku se smetím, třídění dopisů, na které jsem stejně nehodlala odpovídat, a házení kostek.

Zaslechla jsem přicházet Rodana s návštěvníkem. Od prvních pater Rodan funěl a lupal po dechu, což budilo dojem, že na příštím schodu hodlá vypustit duši. Pokud by mi někdy nahoru přivedl nežádoucího návštěvníka, který by potřeboval ručně domluvit, musela bych se o to postarat sama. Nejspíš bych potíživu musela vyhodit na ulici a potom znovu vyběhnout nahoru a odtáhnout sípajícího Rodana zpátky dolů.

Naštěstí se jednalo o příjemného návštěvníka. Stejně jako všichni ostatní špatně odhadl počet schodů a nepřizpůsobil rychlost stoupaní výšce budovy, takže ke mně dolehl výdech plný úlevy, jakmile se dostal až nahoru. Ještě musel projít kolem sbírky starých a prázdných amfor, a teprve potom stanul před oprýskanými dveřmi. Prudce jsem je otevřela dokořán. Při pohledu na štíhlou postavu a dychtivý výraz okouzlujícího chlapíka ze včerejška mi srdce poskočilo.

Andronicus zkoumal informační destičku s tajuplným srpkem měsíce. Někdo si kvůli tomu myslí, že jsem druidská kněžka. Jsou to pitomci, ale nevymlouvám jim to. Klientům cizokrajný původ imponuje.

„Androniku! To je ale překvapení – díky, Rodane, už můžeš jít...“ Vystrkala jsem Rodana do chodby, jak nejrychleji to šlo, zatímco archívář se zastavil ve dveřích a rozhlížel se po předsíni.

Změnila jsem kancelář od základů, takže už ničím nepřipomínala mužské doupe, které jsem zdědila. Pár drobností dokáže udělat divy. Informátor přece nemůže zpovídat lidi v holé díře připomínající kumbál

za nálevnou, kde se scházejí kuplíři a hazardní hráči. Tedy pokud všichni jeho klienti nejsou kuplíři a hazardní hráči. I to se stává. Naše práce nepatří k nóbl oborům podnikání.

Nevelký prostor jsem zařídila tak, aby vybízela k důvěrnému hovoru. Stálo tam mé křeslo s vysokým opěradlem, proutěný trůn, který nenechával nikoho na pochybách, kdo tam velí. Nechybělo lehátko, na které mohli klesnout rozčilení klienti, aby mi vylili srdce v barvitém proudu slov, několik polštářků, které si mohli nervózně tisknout k tělu, zatímco se mi svěřovali. Malý kulatý dřevěný stůl se pyšnil intarzovanou deskou a podávala jsem na něm občerstvení, jakmile jsme se dohodli na podružných malichernostech týkajících se mého honoráře. Na polici se skvěly pečlivě vybrané kousky řeckého umění. Šlo o výpůjčku z aukční síně a pravidelně se obměňovaly. Umění vždycky implikuje vkus a vzbuzuje důvěru. Umělecká díla vzbuzují dojem, že jste ty překrásné kousky dostali darem od předchozích klientů, kteří měli pádný důvod být vám velice vděční. Jedná se o mnohem elegantnější způsob chvály než psaná doporučení a poděkování přibitá na zdi, protože o těch si všichni stejně myslí, že jsou to padělky, co jste si napsali sami.

Uměleckým dílem, pokud je patřičně bytelné, lze také přetáhnout dotěrného neřáda přes hlavu, pokud by si dovoloval.

„Ráda tě vidím.“ Usadila jsem se na svém trůnu a naznačila mu, že pro něj je připravené lehátko. „Někdo mě tady včera večer hledal, ale zrovna jsem...“

„Já ne.“ Pomyslela jsem si, že se Andronicus jen snaží skrýt, jak moc nedočkavý byl. „Kdes tedy byla?“

Mezi jeho daleko posazenýma a téměř až moc pronikavýma očima se vytvořila drobná vráska. Byla jsem v příliš dobré náladě, než abych se o to starala. Stejně šlo jen o společenský rozhovor. „U rodičů.“

„Ne u milence?“ Rozhodl se nebrat si servítky. Přesto na mě mrkl, aby dal najevo, že si uvědomuje nevhodnost takové otázky.

Mám svoje zkušenosti, a tak jsem odpověděla s humorem. „Ehm, ten se soukromou výletní lodí je právě mimo hru, protože podle posledních zpráv, co o něm mám, ho zadrželi pro celní podvody a usoudili, že tentokrát mu to lacino neprojde. Herec je také pasé; oblužoval hned několik

starých a bohatých vdov a uštvál se. Z věčného tahání jejich šperkovnic si uhnal kýlu...“

„Přečetlas hodně satiry?“

„Ne, sama ji píšu.“

V dané chvíli jsem žádného milence neměla. Vlastně jsem žádného neměla už hodně dlouho, ale děvče nikdy nesmí vypadat přespříliš dostupné. Ne na první schůzce. Mám svou hrdost.

Andronicus přestal rýpat. Pohodlně a uvolněně se uvelebil na lehátku naproti mně, s jednou paží přehozenou přes opěrku. Líbilo se mi, že se chová jako doma. Přitahovali jsme se vzájemně, ale oba jsme předstírali, že ne. Pořád mi připadal okouzlující.

„Promiň,“ přerušil mlčení, jako by mi četl myšlenky. „Tady samozřejmě kladeš otázky ty.“

Odpověděla jsem ve stejném duchu. „To tedy opravdu ano. Nehodlám plýtvat svými pracně nabytými vyšetřovatelskými dovednostmi... Co tě za mnou přivádí?“

„Rovnou k věci!“ Naklonil se dopředu. „Dalo se to do pohybu. Chtěl jsem být první, kdo ti to poví.“

„To je od tebe milé! Jsem nedočkavostí bez sebe... Tak jaké máš novinky?“

„Salvidia je mrtvá. Někdo z jejích příbuzných – synovec –, to včera večer přišel oznámit Faustovi.“

Rozhodla jsem se zatajit svému novému příteli, že už o Salvidiině smrti vím a že ho nebudu opravovat, pokud jde o vztah Metella Nepa vůči zemřelé. Andronicus se mi líbil, ale ještě jsem ho neznala dost dobře na to, abych porušila svá vlastní pravidla. Neříkej nic, co nemusíš.

„To je hrůza, Androniku. Vždyť ještě tak stará nebyla. Co se stalo?“

„Dospěla na konec nitě svého života. Ztráta klienta musí být dost k vzteku. A proto jsem myslel, že bys to chtěla vědět – už nemá smysl, abys na ni plýtvala časem.“

„Jistě že ne. Děkuji ti.“ Napadlo mě, že nejspíš nemohl být u toho, když spolu Nepos a Manlius Faustus mluvili. Nepos, s nímž jsem měla co do činění, nepochybně edilovi vyklopil svá podezření ohledně smrti

nevlastní matky. Zajímalo by mě, co mu na to Faustus řekl. Pokusil se ho vyhodit?

„Takže ten ‚synovec‘ přišel do edilova domu? Jak to, žes tam byl také?“

„Bydlím tam.“ A nejspíš tam dřív sloužil jako otrok. Hodně si lze dovodit z toho, o čem propuštěnec raději mlčí. Někteří jsou hrdí na svůj původ; inu, otroctví nebyla jejich vina. Nicméně i tak jsem usoudila, že Andronicus je značně citlivý. Nikdy z jeho úst nevyšlo slovo „otrok“ nebo „propuštěnec“, pokud se jednalo o něho samého. „Je to dům jeho strýce; výhody i nevýhody; Faustus bydlel se svým strýcem od dětství.“

„Není ženatý?“

„Rozvedený.“

„Rozchod po vzájemné dohodě, nebo se nechal chytit s kuchtičkou?“

„Povídalo se... Opustil svou ženu dosti rychle a musel vrátit věno. Nepodařilo se mi z něj vymámit cokoli, co by to vysvětlovalo. Rodina spiklenecky mlčí.“

„Četls jeho deník?“

„Ten pacholek si žádný nepíše.“

„To je ale nestoudnost – pověz mu, že jeho zodpovědnost se týká chodu domácnosti.“

„No, jakmile vycouval z manželství, začal se chovat jako svatouškovský pitomec,“ zamumlal Andronicus.

„Takže žádná milenka?“

„Jeho lůžka se nedotkly ani dívčí prsty.“

„Takže si myslí, že má skvělé způsoby – ale služky by radši, aby takový slušňák nebyl a dostávaly na Saturnálie hezké dárky! A co ten strýc?“

„Tak to je jiná sorta. Tullius je příliš rozmáchný ve svých zvycích, než aby se nechal spoutat manželstvím. Však znáš tyhle typy – otrok nebo otrokyně, věk nehraje roli, obskočí je i tak; ví se o něm, že po předkrmu odešel s chlapcem, co jej servíroval, odvedl ho do předsíně a vrátil se na hlavní chod, přičemž se tvářil, že se nic zvláštního nestalo, a pokračoval v konverzaci tam, kde skončil... Flavio Albio, vážně umíš klást otázky. Jsem ohromen!“

„Síla zvyku. Omlouvám se.“

„Je mi jedno, pokud chceš rozmáznout skandál kolem Fausta...“